

**REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO POLJOPRIVREDE,
ŠUMARSTVA I RIBARSTVA**

KLASA: 029-01/22-01/69
URBROJ: 525-07/277-26-70
Zagreb, 31. kolovoza 2026. godine

**IZVJEŠĆE O PROVEDENOM PISANOM POSTUPKU SAVJETOVANJA
PRIJEDLOGA ČETVRTIH IZMJENA STRATEŠKOG PLANA ZAJEDNIČKE
POLJOPRIVREDNE POLITIKE REPUBLIKE HRVATSKE 2023. – 2027.**

Tajništvo Odbora za praćenje provedbe Strateškog plana Zajedničke poljoprivredne politike Republike Hrvatske 2023.-2027. poslalo je 4. kolovoza 2026. godine članovima i zamjenama članova Odbora za praćenje na mišljenje prijedlog četvrtih izmjena Strateškog plana Zajedničke poljoprivredne politike Republike Hrvatske 2023.-2027. Naknadno je Tajništvo Odbora za praćenje 7. kolovoza 2026. poslalo nadopunu prijedloga četvrtih izmjena Strateškog plana, čime se prvotni rok za dostavu mišljenja produžio. Produženi rok za dostavu mišljenja je bio 21. kolovoza 2026. godine.

Mišljenje i/ili komentare (primjedbe/prijedloge) dostavilo je ukupno 5 članova (ili njihovih zamjena).

Rezultat provedenog pisanog postupka savjetovanja je da više od natpolovične većine svih članova ili njihovih zamjena nije imalo primjedbi ili su suglasni s prijedlogom.

Popis članova ili njihovih zamjena koji su se očitovali nalazi se u Prilogu 1.

Popis predstavnika koji se nisu očitovali nalazi se u Prilogu 2.

Popis dostavljenih komentara i primjedbi s očitovanjima na iste nalazi se u Prilogu 3.

Prilog 1: Popis članova i zamjena koji su se očitovali

r.br.	INSTITUCIJA	PREDSTAVNIK U OZP	NAPOMENA
1.	Samostalna služba za akreditaciju agencije za plaćanja za poljoprivredne fondove Europske unije	Samostalna služba za akreditaciju agencije za plaćanja za poljoprivredne fondove Europske unije	Suglasni
2.	Hrvatski savez udruga privatnih šumovlasnika	Zdenko Bogović	Komentari/prijedlozi
3.	Ministarstvo zaštite okoliša i zelene tranzicije	Melita Zdilar	Komentari/prijedlozi
4.	Hrvatska udruga banaka	Ana Dašić	Suglasni
5.	Hrvatska udruga poslodavaca	Josipa Filaković	Komentari/prijedlozi

Prilog 2: Popis institucija koje se nisu očitovale

R.BR.	INSTITUCIJA
1.	Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije – Koordinacijsko tijelo
2.	Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije – Upravljačko tijelo
3.	Ministarstvo turizma i sporta
4.	Ministarstvo prostornoga uređenja, graditeljstva i državne imovine
5.	Ministarstvo vanjskih i europskih poslova
6.	Ministarstvo financija
7.	Vlada Republike Hrvatske, Ured za ravnopravnost spolova
8.	Hrvatska zajednica županija
9.	Agencija za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju
10.	Hrvatska agencija za malo gospodarstvo, inovacije i investicije (HAMAG-BICRO)
11.	Hrvatska agencija za poljoprivredu i hranu
12.	Hrvatska poljoprivredna komora
13.	Hrvatska obrtnička komora

14.	Hrvatske vode
15.	Hrvatske šume d.o.o.
16.	Institut za turizam
17.	Institut za jadranske kulture i melioraciju krša
18.	Hrvatska zajednica općina
19.	Hrvatska banka za obnovu i razvitak
20.	Agronomski fakultet Sveučilišta u Zagrebu
21.	Fakultet agrobiotehničkih znanosti Osijek
22.	Hrvatska mreža za ruralni razvoj
23.	Udruga proizvođača i zastupnika sredstava za zaštitu bilja Republike Hrvatske – CROCPA
24.	Središnji savez udruga uzgajivača svinja Hrvatske
25.	Hrvatski savez udruga ekoloških proizvođača
26.	Hrvatska voćarska zajednica
27.	Hrvatska udruga rasadničara
28.	Zajednica udruga hrvatskih povrćara
29.	Savez udruga hrvatskih uzgajivača Holstein goveda
30.	Udruga za tov i uzgoj junadi Baby Beef
31.	Hrvatski savez udruga proizvođača mlijeka
32.	Hrvatska zajednica inovatora
33.	Udruga prodavatelja poljoprivredne mehanizacije i opreme u RH
34.	Hrvatski pčelarski savez
35.	Udruga uzgajivača selekcioniranih matica pčela Hrvatske
36.	Regionalne organizacije vinogradara i vinara – Bregovita Hrvatska, Vinistra, Vino Dalmacije, Graševina Croatica
37.	Udruga BIOM
38.	Društvo za oblikovanje održivog razvoja
39.	Centar dr. Rudolfa Steinera
40.	Udruga konzultanata za ruralni razvoj-UKRRA i Udruga poslovnih savjetnika-RURAL
41.	Državni zavod za statistiku
42.	Hrvatski savez uzgajivača ovaca i koza

43.	Ministarstvo gospodarstva
44.	Leader mreža Hrvatske
45.	Zeleni forum
46.	Croatiastočar
47.	Hrvatska gospodarska komora

Prilog 3: Popis dostavljenih komentara i primjedbi s očitovanjima

R.br.	PRISTIGLI KOMENTAR / MIŠLJENJE	PREDMET I KRATKI OPIS IZMJENE NA KOJI SE KOMENTAR ODNOSI	OČITOVANJE UT
Hrvatski savez udruga privatnih šumovlasnika			
1.1	Komentar: Smatramo da se preostala neiskorištena sredstva trebaju usmjeriti na način da se alociraju s ciljem povećanja raspoloživih sredstava u intervenciji 73.05. Rekonstrukcija (konverzija) degradiranih šuma za koju vlada veliki interes te je veliki broj prijavitelja ispod crte prihvatljivosti.	Poglavlje 5.3. – Intervencije za ruralni razvoj - Intervencija 73.07. Modernizacija tehnologija u predindustrijskoj preradi drva. Izmjena vrijednosti jediničnih iznosa, broja projekata i finansijskih sredstava u tablici 13. <i>Planirani jedinični iznosi-financijska tablica s ostvarenjima</i> kod intervencije 73.07. Modernizacija tehnologija u predindustrijskoj preradi drva, str. 714. SP ZPP-a. Razlog prijedloga izmjene je ažuriranje jediničnog iznosa te broja projekata i finansijske alokacije, nakon izrade inicijalne rang liste po završetku podnošenja zahtjeva za potporu. (veza na Br.29 inicijalno poslanog prijedloga)	Ne prihvaća se Članak 16. stavci 1. i 2. Pravilnika o provedbi intervencije 73.05. navode sljedeće: (1) <i>Natječaj je moguće izmijeniti najkasnije zadnji dan prije početka podnošenja zahtjeva za potporu.</i> (2) <i>Iznimno od stavka 1. ovoga članka, izmjena natječaja koja se odnosi na ispravak natječaja radi uočene pogreške i/ili izmjene nacionalnih propisa moguće su i nakon roka za podnošenje zahtjeva za potporu.</i> U skladu s gore navedenim, naknadno povećanje alokacije na natječaju u intervenciji 73.05. nije moguće.
1.2	Komentar/dodatni prijedlog vezan za intervenciju 73.05. „Rekonstrukcija (konverzija) degradiranih šuma»: U odnosu na temeljni SP ZPP RH 2023-2027 u dijelu intervencija koji se odnosi na šumarski sektor trećim izmjenama ukinute su intervencije 73.04. Izgradnja i uređenje poučnih staza i prateće infrastrukture	NOVI PRIJEDLOG ČLANA (u odnosu na inicijalno poslana izmjene) Intervencija 73.05 Rekonstrukcija (konverzija) degradiranih šuma (izmjena vrijednosti jediničnih	Ne prihvaća se Članak 16. stavci 1. i 2. Pravilnika o provedbi intervencije 73.05. navode sljedeće: (1) <i>Natječaj je moguće izmijeniti</i>

(1.176.470,00 EUR) i 73.09. Promocija drvnih i nedravnih šumskih proizvoda i usluga (1.176.470,00 EUR). Sredstva koja su bila predviđena za te intervencije kao i preostali iznos iz intervencije 72.01. Potpora za ograničenje u gospodarenju šumama (NATURA 2000, NKS) (4.621.167,82 EUR) treba alocirati na intervenciju 73.05 zajedno s planiranim preostalim iznosom iz intervencije 73.07. Modernizacija tehnologija u predindustrijskoj preradi drva. Prema inicijalnoj rang listi veliki broj prijavitelja se nalazi ispod crte zbog ograničenih sredstava te je s obzirom na veliki interes, ali i važnost ove intervencije u postizanju ekoloških ciljeva, potrebno povećati inicijalno predviđeni iznos kako bi svi prijavitelji mogli provesti projekte.	iznosa, broja projekata i financijskih sredstava u financijskoj tablici ostvarenja)	<i>najkasnije zadnji dan prije početka podnošenja zahtjeva za potporu.</i> <i>(2)Iznimno od stavka 1. ovoga članka, izmjena natječaja koja se odnosi na ispravak natječaja radi uočene pogreške i/ili izmjene nacionalnih propisa moguće su i nakon roka za podnošenje zahtjeva za potporu.</i> U skladu s gore navedenim, naknadno povećanje alokacije na natječaju u intervenciji 73.05. nije moguće. Dodatno, sredstva iz intervencija 73.04. i 73.09. su u trećim izmjenama Strateškog plana realocirana na druge intervencije.
---	--	---

Ministarstvo zaštite okoliša i zelene tranzicije

2.1 Komentar: Suglasni smo s uvođenjem krizne intervencije, ali predlažemo da se tekst dopuni naglaskom na preventivne i prilagodbene mjere koje smanjuju ranjivost gospodarstava prije nastanka štete. Predlaže se izričito navesti povezanost s ulaganjima u učinkovito upravljanje vodom, prikupljanje i skladištenje oborinske vode, zaštitu od tuče, mraza i toplinskog stresa, digitalno praćenje klimatskih rizika, agrošumarstvo i vjetrozaštitne pojaseve.	2.1. Procjena potreba i intervencijska strategija. Uvođenje intervencije 78.a.01 te prilagodba Procjene potreba u dijelu koji se odnosi na potrebu 02 – Veća i učinkovitija primjena instrumenata za upravljanje rizicima <i>(veza na Br.0 inicijalno poslanog prijedloga)</i>	<i>Ne prihvaća se</i> Člankom 78.a Uredbe (EU) 2021/2115 propisano je kako države članice mogu uvesti posebnu kriznu potporu državama članicama u izvanrednim okolnostima. Navedena potpora se može dodijeliti samo u slučaju ozbiljnih poremećaja na tržištu ili velikih kriza koje ugrožavaju poljoprivrednu proizvodnju. Također, u opisu intervencije u Strateškom planu navedeno je kako je riječ o ex-post mjeri, što znači da se aktivira nakon nastanka štete ili poremećaja te ima za cilj sanirati posljedice, a ne spriječiti događaj.
--	---	---

			Napominjemo kako je Strateškim planom omogućeno korištenje intervencija koje uključuju ulaganja u otpornost, infrastrukturu ili tehnologije koje smanjuju rizik prije nego što se nepogoda dogodi.
2.2	Komentar: Uz pokazatelj O.9.a potrebno je razmotriti dodatne pokazatelje otpornosti na klimatske promjene, jer sam broj korisnika kriznih plaćanja ne mjeri preventivno smanjenje klimatskih rizika. Predlaže se dopuniti pokazateljima kao što su površine pod učinkovitim upravljanjem vodom, broj gospodarstava koja provode mjere prilagodbe te površine pod agrošumarskim ili zaštitnim sustavima.	2.1.SO1.4 Logika intervencije, uvođenje nove intervencije 78.a.01. u skladu s člankom 78.a Uredbe (EU) 2025/2649 (Omnibus III). Uvođenje intervencije 78.a.01., prilagodba tablice Logika intervencije <i>(veza na Br.1 inicijalno poslanog prijedloga)</i>	<i>Ne prihvaća se</i> Pogledati očitovanje pod točkom 2.1.
2.3	Komentar: Predlaže se da se u odnosu potreba i intervencija jasnije poveže krizna potpora s postojećim preventivnim instrumentima upravljanja rizicima i klimatske prilagodbe, osobito s ulaganjima koja doprinose otpornosti proizvodnih sustava na suše, poplave, toplinske valove i druge klimatske ekstreme.	2.1.SO1.4 Logika intervencije, uvođenje nove intervencije 78.a.01. u skladu s člankom 78.a Uredbe (EU) 2025/2649 (Omnibus III). Uvođenje intervencije 78.a.01., prilagodba tablice Sažetak - Odnos potreba i intervencija povezanih sa specifičnim ciljem SO1 te dopuna Procjene potreba za potrebu P2 „Veća i učinkovitija primjena instrumenata za upravljanje rizicima“ <i>(veza na Br.2 inicijalno poslanog prijedloga)</i>	<i>Ne prihvaća se</i> Pogledati očitovanje pod točkom 2.1.
2.4	Komentar:	2.1.SO1.4 Logika intervencije, uvođenje nove intervencije	<i>Ne prihvaća se</i>

	U dijelu opisa odnosa potrebe P1 i intervencije 78.a.01. predlaže se dodati da krizna potpora treba biti komplementarna preventivnim ulaganjima u prilagodbu klimatskim promjenama, uključujući zaštitu tla, učinkovito upravljanje vodom, zelenu infrastrukturu i ulaganja koja smanjuju ranjivost gospodarstava na suše, poplave, tuču, mraz i toplinske valove.	78.a.01. u skladu s člankom 78.a Uredbe (EU) 2025/2649 (Omnibus III) Uvođenje intervencije 78.a.01., prilagodba opisa odnosa potreba i intervencija povezanih sa specifičnim ciljem SO1 (veza na Br.3 inicijalno poslanog prijedloga)	Pogledati očitovanje pod točkom 2.1.
2.5	Komentar: Predlaže se razmotriti usmjeravanje dijela financijske dodjele, odnosno komplementarnih pokazatelja, na preventivne mjere prilagodbe klimatskim promjenama. Krizna plaćanja trebala bi biti dopuna, a ne zamjena za ulaganja u smanjenje rizika prije nastanka štete.	2.1.SO1.9 Obrazloženje financijske dodjele, uvođenje nove intervencije 78.a.01. u skladu s člankom 78.a Uredbe (EU) 2025/2649 (Omnibus III). Uvođenje intervencije 78.a.01., nadopuna tablice pregleda financijskog doprinosa intervencija koji su vezani uz intervencijsku logiku SO1 (veza na Br.4 inicijalno poslanog prijedloga)	Ne prihvaća se Pogledati očitovanje pod točkom 2.1.
2.6	Komentar: Ne podržava se povećanje dopuštenog smanjenja površina trajnih travnjaka s 5 % na 10 % bez prethodne procjene utjecaja na klimatsku otpornost, zalihe ugljika u tlu, infiltraciju vode, eroziju i bioraznolikost. Predlaže se zadržati stroži pristup ili predvidjeti kompenzacijske mjere, osobito na regionalnoj razini.	3.1.1.A Opis ukupnog doprinosa uvjetovanosti specifičnim ciljevima u području okoliša i klime utvrđenima u članku 6. stavku 1. točkama (d), (e) i (f); Izmjena dozvoljenog maksimalnog smanjenja površina trajnih travnjaka u skladu s Uredbom (EU) 2025/2649 Usklađivanje s Uredbom (EU) 2025/2649 Europskog parlamenta i Vijeća od 19. prosinca 2025. o izmjeni Uredbe	Ne prihvaća se Razumijemo vašu zabrinutost, međutim, smatramo da povećanje praga s 5 % na 10 % ne treba promatrati kao smanjenje klimatske ambicije, nego kao mogućnost razmjernije i provedbeno jednostavnije primjene GAEC 1 standarda. Zaštitni mehanizam i dalje ostaje na snazi jer se omjer trajnih travnjaka prati na nacionalnoj razini, a obveza ponovne uspostave travnjaka nastupa ako se propisani prag prekorači.

	(EU) 2021/2115 u pogledu sustava uvjetovanosti, vrsta intervencija u obliku izravnih plaćanja, vrsta intervencija u određenim sektorima i području ruralnog razvoja te godišnjih izvješća o uspješnosti i Uredbe (EU) 2021/2116 u pogledu suspenzija plaćanja, godišnjeg poravnjanja s obzirom na uspješnost te kontrola i kazni. <i>(veza na Br.5 inicijalno poslanog prijedloga)</i>	Treba uzeti u obzir kako oko 68 % korištene poljoprivredne površine čini obradivo zemljište, dok je oko 26 % zauzimaju trajni travnjaci. Također, prema dostupnim istraživanjima vezanim uz klimatsku otpornost, razvidno je kako se pritisci na trajne travnjake ne očituju samo kroz prenamjenu u oranice, nego u velikoj mjeri kroz napuštanje korištenja, smanjenje ispaše, zarastanje i gubitak tradicionalne funkcije travnjaka. Ovim putem napominjemo kako će rezultati i preporuke svih dostupnih nacionalnih istraživanja, biti uzeti u obzir prilikom izrade budućih zelenih praksi. Kako priprema podataka o površinama izraženim u hektarima vezano uz godišnje prenamjene trajnih travnjaka u oranice zahtjeva provedbu dodatnih prostorne i alfanumeričke analize u ARKOD-te njihova dostupnost može biti tek u idućem tjednu, dostavljamo pregled podataka o površinama trajnih travnjaka za period od 2018.–2025. godine <i>(stanje na dan 31.12.)</i>, te trenutno stanje u 2026. godini iz kojih je razvidan porast: <table><tr><th colspan="2">ARKOD - trajni travnjaci <i>(livade, pašnjaci, krški pašnjaci)</i></th></tr><tr><th>Godina</th><th>Površina (ha)</th></tr><tr><td>2018.</td><td>198.563,97</td></tr></table>	ARKOD - trajni travnjaci <i>(livade, pašnjaci, krški pašnjaci)</i>		Godina	Površina (ha)	2018.	198.563,97
ARKOD - trajni travnjaci <i>(livade, pašnjaci, krški pašnjaci)</i>								
Godina	Površina (ha)							
2018.	198.563,97							

			<table><tr><td>2019.</td><td>203.408,71</td></tr><tr><td>2020.</td><td>208.474,62</td></tr><tr><td>2021.</td><td>218.437,92</td></tr><tr><td>2022.</td><td>222.344,51</td></tr><tr><td>2023.</td><td>221.629,19</td></tr><tr><td>2024.</td><td>231.434,95</td></tr><tr><td>2025.</td><td>228.428,09</td></tr><tr><td>2026. (trenutno stanje)</td><td>231.902,35</td></tr></table>	2019.	203.408,71	2020.	208.474,62	2021.	218.437,92	2022.	222.344,51	2023.	221.629,19	2024.	231.434,95	2025.	228.428,09	2026. (trenutno stanje)	231.902,35
2019.	203.408,71																		
2020.	208.474,62																		
2021.	218.437,92																		
2022.	222.344,51																		
2023.	221.629,19																		
2024.	231.434,95																		
2025.	228.428,09																		
2026. (trenutno stanje)	231.902,35																		
			Slijedom navedenog, predloženi komentar ne prihvaćamo.																
2.7	Komentar: Usklađenje obveze kemijske analize tla može doprinijeti klimatskoj otpornosti ako se rezultati koriste za bolje upravljanje organskom tvari, hranjivima i vodnim kapacitetom tla. Predlaže se u obrazloženju dodatno naglasiti povezanost praćenja stanja tla sa smanjenjem degradacije tla, erozije, gubitka hranjiva i ranjivosti na sušu.	3.1.1.A Opis ukupnog doprinosa uvjetovanosti specifičnim ciljevima u području okoliša i klime utvrđenima u članku 6. stavku 1. točkama (d), (e) i (f); Obveze kemijske analize tla u SMR 1 usklađene s Pravilnikom o metodologiji za praćenje stanja poljoprivrednog zemljišta („Narodne novine“, broj 47/19). Usklađivanje teksta s Pravilnikom o metodologiji za praćenje stanja poljoprivrednog zemljišta („Narodne novine“, broj 47/19). (veza na Br.6 inicijalno poslanog prijedloga)	Ne prihvaća se Razumijemo povezanost SO4 i SO5 u kontekstu posljedičnih veza i sekundarnog utjecaja, no skladu s Uredbom o strateškim planovima SMR 1 standard veže se uz za korištenje vode za navodnjavanje u skladu s pripadajućim europskim i nacionalnim propisima. Kako SMR1 primarno doprinosi specifičnom cilju SO5, dodano navođenje ostalih ciljeva kojima ovaj standard izravno ne doprinosi, može stvoriti zbrku u daljem praćenju provedbe SP ZPP-a. Slijedom navedenog spomenuti komentar ne prihvaćamo.																
2.8	Komentar: Kod SMR 2 predlaže se dodatno istaknuti da redovita analiza tla i evidencija korištenja gnojiva imaju važnu	3.1.1.A Opis ukupnog doprinosa uvjetovanosti specifičnim ciljevima u području	Primljeno na znanje																

	ulogu u prilagodbi klimatskim promjenama, jer omogućuju učinkovitije gospodarenje hranjivima, smanjenje ispiranja nitrata i bolju zaštitu vodnih resursa u uvjetima češćih suša i intenzivnih oborina.	okoliša i klime utvrđenima u članku 6. stavku 1. točkama (d), (e) i (f); Obveze kemijske analize tla u SMR 2 usklađene s Pravilnikom o metodologiji za praćenje stanja poljoprivrednog zemljišta („Narodne novine“, broj 47/19). Usklađivanje teksta s Pravilnikom o metodologiji za praćenje stanja poljoprivrednog zemljišta („Narodne novine“, broj 47/19). <i>(veza na Br.7 inicijalno poslanog prijedloga)</i>	Pogledati očitovanje pod točkom 2.7.
2.9	Komentar: Budući da trajni travnjaci doprinose sekvestraciji ugljika, smanjenju erozije i boljoj infiltraciji vode, predlaže se prije povećanja praga s 5 % na 10 % provesti procjenu klimatskih i okolišnih učinaka te definirati odgovarajuće zaštitne ili kompenzacijske mjere.	3.1.2. Pregled komplementarnosti između relevantnih osnovnih uvjeta, kako je navedeno u članku 31. stavku 5. i članku 70. stavku 3., uvjetovanosti i različitih intervencija koje se odnose na specifične ciljeve u području klime i okoliša; Izmjena dozvoljenog maksimalnog smanjenja površina trajnih travnjaka u skladu s Uredbom (EU) 2025/2649. Usklađivanje teksta s Uredbom (EU) 2025/2649 Europskog parlamenta i Vijeća od 19. prosinca 2025. o izmjeni Uredbe (EU) 2021/2115 u pogledu sustava uvjetovanosti, vrsta intervencija u obliku izravnih	Primljeno na znanje Pogledati očitovanje pod točkom 2.6.

		plaćanja, vrsta intervencija u određenim sektorima i području ruralnog razvoja te godišnjih izvješća o uspješnosti i Uredbe (EU) 2021/2116 u pogledu suspenzija plaćanja, godišnjeg poravnjenja s obzirom na uspješnost te kontrola i kazni. (veza na Br.9 inicijalno poslanog prijedloga)	
2.10	Komentar: Predlaže se u dijelu doprinosa dugoročnim nacionalnim ciljevima dodatno povezati obveze zaštite voda i tla s klimatskom otpornošću poljoprivredne proizvodnje, osobito kroz smanjenje gubitka hranjiva, povećanje kapaciteta tla za zadržavanje vode i smanjenje rizika od onečišćenja nakon ekstremnih oborina.	3.1.4. Objašnjenje kako će struktura za okoliš i klimu u strateškom planu u okviru ZPP-a pridonijeti već utvrđenim dugoročnim nacionalnim ciljnim vrijednostima koje su utvrđene u zakonodavnim instrumentima iz Priloga XI. ili proizlaze iz njih; Obveze kemijske analize tla u SMR 2 usklađene s Pravilnikom o metodologiji za praćenje stanja poljoprivrednog zemljišta („Narodne novine“, broj 47/19) Usklađivanje teksta s Pravilnikom o metodologiji za praćenje stanja poljoprivrednog zemljišta („Narodne novine“, broj 47/19). (veza na Br.12 inicijalno poslanog prijedloga)	Primljeno na znanje
2.11	Komentar: Usklađenost s Okvirnom direktivom o vodama treba dodatno povezati s prilagodbom klimatskim promjenama. Predlaže se naglasiti da održivo	3.3. Objašnjenje o tome kako su intervencije u okviru proizvodno vezane potpore dohotku iz glave III.	Primljeno na znanje Pogledati očitovanje pod točkom 2.7.

	upravljanje gnojdbom i praćenje stanja tla pridonose zaštiti voda u uvjetima klimatskih ekstrema, osobito suša, bujičnih oborina i pojačanog rizika od ispiranja hranjiva.	poglavlja II. odjeljka 3. pododjeljka 1. usklađene Okvirnom direktivom o vodama (2000/60/EZ); Obveze kemijske analize tla u SMR 1 usklađene s Pravilnikom o metodologiji za praćenje stanja poljoprivrednog zemljišta („Narodne novine“, broj 47/19) Usklađivanje teksta s Pravilnikom o metodologiji za praćenje stanja poljoprivrednog zemljišta („Narodne novine“, broj 47/19). <i>(veza na Br.14 inicijalno poslanog prijedloga)</i>	
2.12	Komentar: Predlaže se dopuniti tekst na način da se krizna plaćanja prikažu kao dio šireg sustava otpornosti dohotka i proizvodnje, uz izričito upućivanje na preventivne mjere, osiguranje, upravljanje rizicima, savjetovanje i ulaganja u prilagodbu klimatskim promjenama.	3.4. Pregled načina na koji se pristupa cilju pravednije raspodjele te djelotvornijeg i učinkovitijeg usmjeravanja potpore dohotku, uvođenje nove intervencije 78.a.01. u skladu s člankom 78.a Uredbe (EU) 2025/2649 (Omnibus III) Uvođenje intervencije 78.a.01., nadopuna pojašnjenja načina na koji se pristupa cilju pravednije raspodjele te djelotvornijeg i učinkovitijeg usmjeravanja potpore dohotku. <i>(veza na Br.15 inicijalno poslanog prijedloga)</i>	Ne prihvaća se Pogledati očitovanje pod točkom 2.1.
2.13	Komentar: Predlaže se ne povećavati dopušteno smanjenje omjera	3.10. Uvjetovanost 3.10.1. Glavno pitanje: klimatske	Primljeno na znanje

	trajnih travnjaka s 5 % na 10 % bez dodatnog obrazloženja i procjene učinka na klimatsku otpornost, bioraznolikost i sekvestraciju ugljika. Ako se izmjena zadrži, potrebno je predvidjeti mehanizam praćenja i kompenzacijske mjere.	promjene (ublažavanje i prilagodba) 3.10.1.1. GAEC 1: održavanje trajnih travnjaka na temelju omjera trajnih travnjaka i poljoprivredne površine 3.10.1.1.1. Sažetak obveza poljoprivrednoga gospodarstva (npr. sustav prethodnog odobrenja i obveza ponovne konverzije); Izmjena dozvoljenog maksimalnog smanjenja površina trajnih travnjaka u skladu s Uredbom (EU) 2025/2649 Usklađivanje teksta s Uredbom (EU) 2025/2649 Europskog parlamenta i Vijeća od 19. prosinca 2025. o izmjeni Uredbe (EU) 2021/2115 u pogledu sustava uvjetovanosti, vrsta intervencija u obliku izravnih plaćanja, vrsta intervencija u određenim sektorima i području ruralnog razvoja te godišnjih izvješća o uspješnosti i Uredbe (EU) 2021/2116 u pogledu suspenzija plaćanja, godišnjeg poravnjenja s obzirom na uspješnost te kontrola i kazni. <i>(veza na Br.16 inicijalno poslanog prijedloga)</i>	Pogledati očitovanje pod točkom 2.6.
2.14	Komentar: Uz izmjenу referentnog omjera i praga dopuštenog	3.10. Uvjetovanost 3.10.1. Glavno pitanje: klimatske	<i>Ne prihvaća se</i>

smanjenja potrebno je dopuniti tekst procjenom očekivanih učinaka na trajne travnjake, ugljične zalihe u tlu i sposobnost ublažavanja posljedica suša i poplava te razmotriti regionalna ograničenja ili kompenzacijske obveze.	promjene (ublažavanje i prilagodba) 3.10.1.1. GAEC 1: održavanje trajnih travnjaka na temelju omjera trajnih travnjaka i poljoprivredne površine 3.10.1.1.2. Teritorijalno područje primjene (nacionalna razina, regionalna razina, razina poljoprivrednog gospodarstva, razina skupine poljoprivrednih gospodarstava) nacionalna 3.10.1.1.3. Vrijednost referentnog omjera (uključujući metodu izračuna) Omjer 15.24 Objašnjenje; Izmjena dozvoljenog maksimalnog smanjenja površina trajnih travnjaka u skladu s Uredbom (EU) 2025/2649 Usklađivanje teksta s Uredbom (EU) 2025/2649 Europskog parlamenta i Vijeća od 19. prosinca 2025. o izmjeni Uredbe (EU) 2021/2115 u pogledu sustava uvjetovanosti, vrsta intervencija u obliku izravnih plaćanja, vrsta intervencija u određenim sektorima i području ruralnog razvoja te godišnjih izvješća o uspješnosti i Uredbe (EU) 2021/2116 u pogledu suspenzija	Procjene kod egzaktnih vrijednosti ne možemo uzeti u obzir, a prilikom procesa programiranja SP ZPP, primjena je uspostavljena na nacionalnoj razini.
--	---	--

		plaćanja, godišnjeg poravnjenja s obzirom na uspješnost te kontrola i kazni. (veza na Br.17 inicijalno poslanog prijedloga)	
2.15	Komentar: Kod izmjene obveze ispaše predlaže se pojasniti da ekstenzivno gospodarenje pašnjacima doprinosi očuvanju trajnih travnjaka, sprječavanju sukcesije, zaštiti bioraznolikosti i održavanju zaliha ugljika u tlu. Provedba treba osigurati da fleksibilnost rokova ne umanjuje okolišni i klimatski učinak intervencije.	Poglavlje 5.1. - Intervencije za izravna plaćanja - Eko sheme (31) – Intervencija 31.02. Ekstenzivno gospodarenje pašnjacima. Opis obveza za eko shemu (str. 328.) (veza na Br.21 inicijalno poslanog prijedloga)	Primljeno na znanje Predloženo je već opisano u dijelu 5. <i>Posebna struktura, zahtjevi i uvjeti prihvatljivosti intervencije (Opis)</i> , str 323
2.16	Komentar: Podržava se jasnije definiranje jaraka i rubnih pojaseva uz vodotoke. Predlaže se dodatno naglasiti njihovu funkciju u prilagodbi klimatskim promjenama, osobito zadržavanje i usporavanje oborinskih voda, smanjenje erozije, filtriranje hranjiva i pesticida te stvaranje krajobraznih koridora za bioraznolikost.	Poglavlje 5.1. - Intervencije za izravna plaćanja - Eko sheme (31) – Intervencija 31.03. Intenzivirano održavanje ekološki značajnih površina Opis obveza za eko shemu (str. 328.) (veza na Br.22 inicijalno poslanog prijedloga)	Primljeno na znanje Značaj ove intervencije je naveden skupno u dijelu 5. <i>Posebna struktura, zahtjevi i uvjeti prihvatljivosti intervencije (Opis)</i> . Za svaku točku koja se unosi u Elektronički sustav upravljanje fondovima EU (SFC Support Portal) određen je broj znakova koje je moguće unijeti, stoga se pojedinačni značaj ekološki značajnih površina nije navodio.
2.17	Komentar: Kod realokacije sredstava iz ulaganja u promidžbu u sektoru vina predlaže se osigurati da smanjenje ulaganja ne ograniči provedbu mjera prilagodbe klimatskim promjenama u vinogradarstvu. Ako se povećava potpora za promidžbu, predlaže se promicati i proizvode nastale održivim, ekološkim ili klimatski	Poglavlje 5.2. Intervencija 58.1.b.01.01. – Ulaganja: 10. Planirani jedinični iznosi – financijska tablica s ostvarenjem i Intervencija	Primljeno na znanje U novim izmjenama i dopunama Pravilnika o provedbi o provedbi intervencija iz sektora vina unutar

	prilagođenim praksama.	58.1.k.01.01. – Promidžba 6. Oblik i stopa/iznosi/metode izračuna potpore 10. Planirani jedinični iznosi – financijska tablica s ostvarenjem. U intervenciji Promidžba predlaže se povećanje maksimalnih iznosa potpore po projektu i povećanje godišnje alokacije za financijsku godinu 2027. zbog značajnog povećanja troškova provedbe promotivnih aktivnosti na tržištima trećih zemalja uslijed inflatornih kretanja posljednjih godina. Potrebna sredstva osiguravaju se realokacijom iz intervencije 58.1.b.01.01. – Ulaganja, bez povećanja ukupne financijske alokacije za sektor vina. <i>(veza na Br.23 inicijalno poslanog prijedloga)</i>	Strateškog plana Zajedničke poljoprivredne politike Republike Hrvatske 2023. - 2027. ("Narodne novine" br. 140/2023., 152/2023., 69/2024., 152/2024., 5/2025., 30/2025. i 6/2026.) uvrstiti će se predloženo u kriterije bodovanje u Prilog V.
2.18	Komentar: Podržava se uključivanje otpornijeg sortimenta i ponovne sadnje nakon obveznog krčenja. Predlaže se dodatno naglasiti da se pri restrukturiranju i konverziji vinograda prednost daje praksama koje smanjuju klimatske rizike, uključujući prilagodbu položaju, očuvanje tla, smanjenje erozije, racionalno navodnjavanje i očuvanje krajobrazne strukture vinogradarskih područja.	Poglavlje 5.2. Sektorske intervencije - vino Intervencija 58.1.a.01.01. – Restrukturiranje i konverzija vinograda: 5. Posebna struktura, zahtjevi i uvjeti prihvatljivosti intervencije, opis. U suvremenom vinogradarstvu prevladavaju trendovi sadnje visoko kvalitetnih autohtonih sorti i premještanje vinograda na područja koja daju	Primljeno na znanje Predloženo je već obuhvaćeno kriterijima bodovanja koji su propisani u Prilogu V. <i>Pravilnika o provedbi o provedbi intervencija iz sektora vina unutar Strateškog plana Zajedničke poljoprivredne politike Republike Hrvatske 2023. - 2027. ("Narodne novine" br. 140/2023., 152/2023.,</i>

	bolju kvalitetu grožđa, gdje se nastoji sačuvati tipičan HR 492 HR vinogradarski krajolik koji će također doprinijeti razvoju vinskog turizma. Među slabostima hrvatskog vinogradarstva se ističu veliki broj malih proizvođača, nepovoljna starost vinograda i usitnjenost površina. Stoga je radi iskorištenja prilika odnosno mogućnosti neophodno potaknuti na prilagodbu postojećih vinograda novim tehnikama upravljanja vinogradom, zamjenu sortimenta s visoko kvalitetnim sortama s naglaskom na domaće sorte koje su prilagodljivije na agroekološke uvjete i često imaju veću prilagodljivost na klimatske promjene. Tržišna orijentacija temelji se na proizvodnji što kvalitetnijih vina, kao i većem udjelu ekoloških vina u ukupnoj hrvatskoj proizvodnji vina. Povećanje konkurentnosti proizvodnje vina se ostvaruje premještanjem vinograda na područja i položaje (povoljnije mikroklima zbog vjetra, osunčanosti i nagiba) koji daju bolju kvalitetu grožđa uz manju pojavu bolesti i štetočina te manje zahvata zaštite što u konačnici doprinosi čuvanju	69/2024., 152/2024., 5/2025., 30/2025. i 6/2026.). Naime korisnik ostvaruje bodove za projekt koji sadrži nabavu opreme za nove tehnike za upravljanje vinogradom kojima se doprinosi ublažavanju klimatskih promjena te za postavljanje infrastrukture za navodnjavanje koja racionalno koristi vodu i doprinosi prilagodbi i ublažavanju klimatskih promjena. Također kod unaprjeđenja navodnjavanja korisnik u planu aktivnosti treba prikazati karakteristike postojećeg stanja sustava navodnjavanja i tehničke parametre novog sustava iz kojih mora biti vidljivo poboljšanje. Kod unapređenja i uvođenja novog sustava navodnjavanja potrebno je u planu aktivnosti opisati/prikazati da taj uveden sustav udovoljava uvjetima iz članka 16. stavka 6. i 7. Pravilnika odnosno da doprinosi ublažavanju klimatskih promjena i prilagodbi tim promjenama. Ukoliko je u okviru projekta novog sustava navodnjavanja obuhvaćeno građenje objekata za koje je izdana građevinska dozvola nije potrebno ishoditi rješenje o provedenom postupku utjecaja na okoliš jer je isto sastavni dio građevinske dozvole koju je potrebno
--	--	--

		tipičnog vinogradarskog krajolika i može doprinijeti razvoju vinskog turizma. Uvrštavanjem ponovne sadnje vinograda nakon obveznog krčenja zbog zdravstvenih ili fitosanitarnih razloga, provedenog na temelju naloga nadležnog tijela, omogućuje se očuvanje proizvodnog potencijala sektora vina u slučajevima pojave karantenskih štetnih organizama i drugih zdravstvenih ili fitosanitarnih rizika, uz istodobno restrukturiranje vinograda primjenom kvalitetnijeg i otpornijeg sortimenta prilagođenog agroekološkim uvjetima i klimatskim promjenama. Aktivnosti poboljšanja postojeće infrastrukture za navodnjavanje će doprinijeti ublažavanju klimatskih promjena i prilagodbi vinograda tim promjenama u skladu s člankom 58. stavkom 1. točkom (m) te će sva navodnjavanja zadovoljiti uvjete iz članka 11. stavaka 4. točke (a) Uredbe (EU) 2022/126). U dijelu modernizacije vinogradarske opreme važna je upotreba digitalnih alata, lasera za preciznu sadnju, dronova za	priložiti. Kod ovog kriterija potrebno je podnijeti dokaz uz zahtjev za isplatu kojim se dokazuje da je novo stanje sustava u potpunosti izvršeno u skladu s Planom aktivnosti.
--	--	--	--

		praćenje zdravstvenog stanja nasada ali i upotrebu usmjerene zaštite ili folijarne gnojidbe na temelju stalnog praćenja stanja nasada. Intervencija se provodi u skladu s provedbenim propisom (Pravilnikom) i javnim pozivom kojima se se određuju pravila o postupku prijave za dodjelu sredstava te obrasci za njegovu provedbu. Korisnici mogu biti vinogradari (fizičke ili pravne osobe) koji su upisani u Vinogradarski registar. Određivanje stvarnog opsega provedbe operacije i upravljanje vrijednostima prihvatljivih troškova se temelji na osnovi stvarnih troškova koji proizlaze iz prateće dokumentacije za aktivnosti dokumentirane računima za koje korisnici provode postupak prikupljanja ponuda. Stečena materijalna imovina ostaje u vlasništvu i posjedu korisnika do kraja razdoblja fiskalne amortizacije ili najmanje pet godina od datuma stjecanja imovine ili od datuma kad je imovina stavljena na raspolaganje korisniku. (veza na Br.24 inicijalno poslanog prijedloga)	
2.19	Komentar: Predlaže se u opisu intervencije 73.01. zadržati i	Poglavlje 5.3. – Intervencije za ruralni razvoj - Intervencija	Primljeno na znanje

	dodatno naglasiti ulaganja koja doprinose prilagodbi klimatskim promjenama, uključujući obnovu krajobraznih elemenata, zelene koridore, retencijske površine, obnovu degradiranih tala te višegodišnje zaštitne pojaseve.	73.01. Ulaganja – Neproizvodna ulaganja u poljoprivredi za prirodu i okoliš Opis intervencije 73.01. (str. 672.). 3. izmjenama SP ZPP-a obрисana je pod-intervencija 73.01.10. - Kupnja zemljišta – potrebno je uskladiti opis intervencije 73.01. s navedenom izmjenom (veza na Br.25 inicijalno poslanog prijedloga)	Trenutno nije moguće dodavati nova ulaganja u intervenciju. Za isto je potrebno utvrditi stvarne potrebe financiranja predloženog kroz ovu intervenciju i ako se pokažu potrebe izraditi novu studiju te predvidjeti dodatna financijska sredstva. Razmotriti će se za novo programsko razdoblje.
2.20	Komentar: Predlaže se da se među dodatnim kriterijima odabira pravilnikom posebno vrednuju ulaganja s izravnim doprinosom prilagodbi klimatskim promjenama, osobito učinkovito upravljanje vodom, zaštita tla, agrošumarstvo, krajobrazni elementi, retencijske površine i otpornost proizvodnih sustava na klimatske ekstreme.	Opis intervencije 73.01. (str. 672.), Dodavanje radi usklađivanja s izričajem u ostalim investicijskim intervencijama. (veza na Br.26 inicijalno poslanog prijedloga)	Primljeno na znanje Razmotriti će se za novo programsko razdoblje.
2.21	Komentar: Kod usklađenja uvjeta za obnovu staništa predlaže se zadržati jasnu vezu s okolišnim i klimatskim ciljevima intervencije 73.01. Potrebno je osigurati da upis u ARKOD kao pašnjak, livada, ekstenzivni voćnjak, ekstenzivni maslinik ili trajni nasad ljekovitog, aromatičnog ili medonosnog bilja bude praćen stvarnim doprinosom obnovi staništa, zaštiti tla i klimatskoj otpornosti.	Opis intervencije 73.01. (str. 673.). Članak 12. Uredbe 2021/2115 Načelo i područje primjene 1. Države članice u svoje strateške planove u okviru ZPP-a uključuju sustav uvjetovanosti na temelju kojeg poljoprivrednici i drugi korisnici koji primaju izravna plaćanja na temelju poglavlja II. ili godišnja plaćanja na temelju članaka 70., 71. i 72. podliježu administrativnoj sankciji ako ne	Primljeno na znanje Uzeti će se u obzir za novo programsko razdoblje.

		poštuju propisane zahtjeve upravljanja na temelju prava Unije i GAEC standarde utvrđene u strateškim planovima u okviru ZPP-a, kako su navedeni u Prilogu III. Tehničko i pravno usklađivanje opisa intervencije s pravilima provedbe ne-IAKS investicijskih intervencija iz članka 73. Uredbe (EU) 2021/2115, pri čemu se ne mijenjaju okolišni ciljevi niti razina zaštite okoliša. Također na str. 676. piše sljedeće: 6. Utvrđivanje relevantnih osnovnih elemenata (relevantni GAEC, propisani zahtjevi upravljanja (SMR) i drugi obvezni zahtjevi utvrđeni nacionalnim pravom i pravom Unije), ako je primjenjivo, opis posebnih relevantnih obveza u okviru SMR-a te objašnjenje načina na koji obveza prelazi obvezne zahtjeve (kako je navedeno u članku 28. stavku 5. i članku 70. stavku 3. te članku 72. stavku 5.) <i>(veza na Br.27 inicijalno</i>	
--	--	---	--

		<i>poslanog prijedloga)</i>	
2.22	Komentar: Predlaže se dodatno obrazložiti smanjenje financijske alokacije za intervenciju 73.02. Obnova poljoprivrednog potencijala, osobito u odnosu na uvođenje krizne intervencije 78.a.01. Potrebno je osigurati da se kapacitet za obnovu i jačanje otpornosti nakon klimatskih ekstrema ne zamijeni isključivo ex post kriznim plaćanjima.	Poglavlje 5.3. – Intervencije za ruralni razvoj - Intervencija 73.02. – Obnova poljoprivrednog potencijala Izmjena vrijednosti jediničnih iznosa, broja projekata i financijskih sredstava u tablici 13. Planirani jedinični iznosi- financijska tablica s ostvarenjima kod intervencije 73.02. Obnova poljoprivrednog potencijala, str. 687 SP ZPP-a Ažuriranje pokazatelja O.20 i godišnje alokacije za FY 2024. i 2025. te ukupne financijske alokacije, na temelju vrijednosti prijavljenih zahtjeva za potporu u 2024. i 2025. godini (veza na Br.28 inicijalno poslanog prijedloga)	Primljeno na znanje Smanjenje financijske alokacije intervencije 73.02. Obnova poljoprivrednog potencijala temelji se na dosadašnjoj provedbi intervencije i iskazanom interesu korisnika. Naime, u okviru dva do sada objavljena natječaja ukupni traženi iznos potpore bio je značajno manji od raspoložive alokacije, zbog čega je utvrđeno da su sredstva planirana za provedbu budućih natječaja dostatna za očekivane potrebe korisnika. Predloženom preraspodjelom sredstava i dalje se osigurava provedba intervencije 73.02. te mogućnost obnove poljoprivrednog potencijala narušenog elementarnim nepogodama, nepovoljnim klimatskim prilikama i katastrofalnim događajima. Istodobno, uvođenjem intervencije 78.a.01. osigurava se dodatni instrument za pružanje žurne potpore poljoprivrednicima pogođenima prirodnim nepogodama i izvanrednim okolnostima. Slijedom navedenoga, smatramo da predložene izmjene ne umanjuju kapacitet za obnovu i jačanje otpornosti poljoprivrednog sektora nakon klimatskih ekstrema, već omogućuju učinkovitije usmjeravanje raspoloživih sredstava u skladu s iskazanim

			potrebama korisnika i dosadašnjim iskustvima provedbe.
2.23	Komentar: Kod intervencije 73.07. predlaže se u obrazloženju istaknuti očekivani doprinos modernizacije tehnologija u preradi drva učinkovitijem korištenju resursa, smanjenju otpada, energetske učinkovitosti i otpornosti šumarsko-prerađivačkog lanca na klimatske poremećaje.	Poglavlje 5.3. – Intervencije za ruralni razvoj - Intervencija 73.07. Modernizacija tehnologija u predindustrijskoj preradi drva Izmjena vrijednosti jediničnih iznosa, broja projekata i financijskih sredstava u tablici 13. <i>Planirani jedinični iznosi- financijska tablica s ostvarenjima</i> kod intervencije 73.07. Modernizacija tehnologija u predindustrijskoj preradi drva, str. 714. SP ZPP-a Ažuriranje jediničnog iznosa te broja projekata i financijske alokacije, nakon izrade inicijalne rang liste po završetku podnošenja zahtjeva za potporu. <i>(veza na Br.29 inicijalno poslanog prijedloga)</i>	Ne prihvaća se Izmjene u intervenciji 73.07. se odnose na ažuriranje vrijednosti u Tablici 13.
2.24	Komentar: Brisanje ograničenja ukupne potpore po korisniku može povećati investicijski potencijal, ali predlaže se osigurati da veća ulaganja budu usmjerena i prema klimatski otpornim tehnologijama, učinkovitom korištenju vode i energije, zaštiti tla i smanjenju ranjivosti proizvodnje na klimatske ekstreme.	Poglavlje 5.3. Intervencija 73.10. - Potpora za ulaganja u primarnu poljoprivrednu proizvodnju 7. Opseg potpore na razini korisnika. Pojednostavljenje provedbe kroz sektorske natječaje, čime se omogućuje ulaganje gospodarstava koja posluju u više poljoprivrednih sektora.	Primljeno na znanje Uzeti će se u obzir za novo programsko razdoblje.

		(veza na Br.30 inicijalno poslanog prijedloga)	
2.25	Komentar: Produženje roka za ulaganja radi ispunjavanja novih zahtjeva EU može biti korisno, ali se predlaže u provedbi posebno poticati ulaganja koja istovremeno doprinose prilagodbi klimatskim promjenama, smanjenju emisija, učinkovitom korištenju resursa i zaštiti tla i voda.	Poglavlje 5.3. Intervencija 73.10. - Potpora za ulaganja u primarnu poljoprivrednu proizvodnju 5. Posebna struktura, zahtjevi i uvjeti prihvatljivosti intervencije. Omnibus III (veza na Br.31 inicijalno poslanog prijedloga)	Primljeno na znanje Uzeti će se u obzir za novo programsko razdoblje.
2.26	Komentar: Uvođenje mogućnosti ulaganja u navodnjavanje potrebno je uvjetovati učinkovitom uporabom vode. Predlaže se dodati uvjete: dokazive uštede vode, primjena preciznih sustava navodnjavanja, senzori vlage tla i plan upravljanja vodnim resursima na razini gospodarstva, kako ulaganja ne bi povećala pritisak na vodne resurse.	Izmjena odgovora na pitanje u Poglavlju 5.3. Intervencija 73.10.FI – FI_Potpora za ulaganja u primarnu poljoprivrednu proizvodnju 9. Dodatna pitanja/informacije o vrsti intervencije. Uvođenje mogućnosti ulaganja u navodnjavanje u sklopu financijskih instrumenata. (veza na Br.34 inicijalno poslanog prijedloga)	Primljeno na znanje Ažuriranje statusa odgovora na pitanje navedeno u e-obrascu predlaže se iz potrebe osiguravanja pravne sigurnosti i usklađenja odredbi u okviru implementacije financijskih instrumenata sufinanciranih sredstvima EPFRR. Navedeni instrumenti provode se temeljem daljnje detaljne razrade na razini Sporazuma o financiranju s ugovorenim Tijelima za provedbu te se kao značajni element dodjele definira poslovni plan pojedinog projekta krajnjeg primatelja. Na razini poslovnog plana potrebno je utvrditi ekonomsku održivost samog projekta, a obzirom na okvir provedbe financijskih instrumenata (zajmovi/krediti) elementi ulaganja se ne propisuju u traženoj formi.

2.27	Komentar: Kod promjene alokacija i outputa u 73.10.FI predlaže se osigurati da dio ulaganja bude jasno usmjeren prema klimatskoj otpornosti primarne proizvodnje, osobito preciznoj poljoprivredi, učinkovitom korištenju vode, zaštiti od klimatskih ekstrema, smanjenju erozije i povećanju otpornosti tla.	Poglavlje 5.3. Intervencija 73.10.FI - FI_potpora za ulaganja u primarnu poljoprivrednu proizvodnju 12. planirani jedinični iznosi – definicija 13. Planirani jedinični iznosi - financijska tablica s ostvarenjima. Izmjena alokacija i vrijednosti outputa po godinama radi izmjene/povećanja iznosa dodatnog nacionalnog financiranja u Prilogu V. (veza na Br.35 inicijalno poslanog prijedloga)	Primljeno na znanje Predloženim izmjenama alokacije osigurava se provedba financijskih instrumenata sufinanciranih sredstvima EPFRR tijekom programskog razdoblja. Navedeni instrumenti provode se temeljem daljnje detaljne razrade na razini Sporazuma o financiranju s ugovorenim Tijelima za provedbu te se kao značajni element dodjele definira poslovni plan pojedinog projekta krajnjeg primatelja. Na razini poslovnog plana potrebno je utvrditi ekonomsku održivost samog projekta, a obzirom na okvir provedbe financijskih instrumenata (zajmovi/krediti) elementi ulaganja se ne propisuju u traženoj formi.
2.28	Komentar: Budući da se sredstva realociraju s 73.12. na novu intervenciju 75.03., predlaže se jasno obrazložiti kontinuitet potpore malim gospodarstvima te osigurati da novi model poslovnog plana uključuje obveznu procjenu klimatskih rizika i mjere prilagodbe, osobito za sušu, toplinski stres, eroziju i nestašicu vode.	Poglavlje 5.3. – Intervencije za ruralni razvoj - Intervencija 73.12. Potpora malim poljoprivrednicima Izmjena broja projekata i financijskih sredstava u tablici 13. Planirani jedinični iznosi - financijska tablica s ostvarenjima kod intervencije 73.12. Potpora malim poljoprivrednicima. Ažuriranje broja projekata i financijske alokacije zbog realokacije sredstva na	Primljeno na znanje Intervencija 75.03. je nastavak provedbe intervencije 73.12. s pojednostavljenim uvjetima provedbe i 100 % intenzitetom financiranja kako je propisano Uredbom (EU) 2025/2649 (Omnibus III). Vaš prijedlog uzeti će se u obzir za novo programsko razdoblje.

		intervenciju 75.03. (veza na Br.42 inicijalno poslanog prijedloga)	
2.29	Komentar: Kod intervencije 75.03. predlaže se u kriterijima odabira predvidjeti dodatne bodove za ulaganja u klimatski otpornu proizvodnju, diverzifikaciju kultura, očuvanje lokalnih sorti otpornijih na sušu, ekološku proizvodnju i agroekološke prakse.	5.3. Intervencije za ruralni razvoj, uvođenje nove intervencije 75.03. u skladu s člankom 75. Uredbe (EU) 2025/2649 (Omnibus III). Uvođenje nove intervencije 75.03. u skladu s člankom 75. Uredbe (EU) 2025/2649 (Omnibus III). (veza na Br.44 inicijalno poslanog prijedloga)	Primljeno na znanje Prijedlog će se uzeti u obzir za novo programsko razdoblje.
2.30	Komentar: Kod smanjenja ili prilagodbe alokacije za prijenos znanja predlaže se osigurati da se ne smanji dostupnost edukacija o prilagodbi klimatskim promjenama, upravljanju rizicima, osiguranju, održivom gospodarenju vodom, zaštiti tla, konzervacijskoj poljoprivredi i agroekološkim praksama.	Poglavlje 5.3. – Intervencije za ruralni razvoj - Intervencija 78.01. Potpora prenošenju znanja Izmjena vrijednosti broja projekata i financijskih sredstava u tablici 13. Planirani jedinični iznosi- financijska tablica s ostvarenjima kod intervencije 78.01. Potpora za pružanje savjetodavnih usluga. Ažuriranje broja projekata i financijske alokacije na temelju rezultata dosadašnje provedbe intervencije i procijenjenih potreba do kraja programskog razdoblja. (veza na Br.46 inicijalno poslanog prijedloga)	Primljeno na znanje Navedenim izmjenama neće doći do smanjenja dostupnosti edukacija poljoprivrednicima. Broj savjetnika koji pružaju usluge grupne obuke stabilizirao se nakon početnog povećanja u 2023. i uvođenja novih korisnika (privatnih savjetnika). Udio novih savjetnika koji se prvi put prijavljuju za intervenciju iznosi oko 20% po pozivu. Do sada objavljeni pozivi pokrivaju razdoblje savjetovanja do 31. prosinca 2026., a smanjenje alokacije procijenjeno je na temelju podataka iz prethodnih natječaja s mogućim povećanjem broja korisnika (ulaskom novih savjetnika u sustav potpore).
2.31	Komentar: Kod savjetodavnih usluga predlaže se zadržati ili	Poglavlje 5.3. – Intervencije za ruralni razvoj - Intervencija	Primljeno na znanje

	ojačati savjetodavnu podršku za provedbu klimatski otpornih ulaganja, poslovnih planova malih gospodarstava, učinkovitog navodnjavanja, korištenja osiguranja i prilagodbe proizvodnje sve češćim klimatskim ekstremima.	78.02. Potpora za pružanje savjetodavnih usluga Izmjena vrijednosti broja projekata i financijskih sredstava u tablici 13. Planirani jedinični iznosi- financijska tablica s ostvarenjima kod intervencije 78.02. Potpora za pružanje savjetodavnih usluga. Ažuriranje broja projekata i financijske alokacije na temelju rezultata dosadašnje provedbe intervencije i procijenjenih potreba do kraja programskog razdoblja. <i>(veza na Br.47 inicijalno poslanog prijedloga)</i>	Izmjena broja vrijednosti projekata i financijskih sredstava ne utječe na kvalitetu savjetodavne podrške poljoprivrednicima. Broj savjetnika koji pružaju individualno savjetovanje značajno se povećao provedbom CSP-a, a u drugom Pozivu ugovoreno je više od 100 savjetnika. Broj članova Hrvatske poljoprivredne komore (tijela ovlaštenog za certificiranje agronoma za profesionalne uloge) bio je prilično stabilan tijekom posljednjih 12 mjeseci i iako se očekuje daljnji porast broja korisnika u intervenciji 78.02, ne predviđa se da porast broja korisnika neće biti toliko značajan kao između 1. i 2. Poziva. Do sada objavljeni pozivi pokrivaju razdoblje savjetovanja do 31. prosinca 2026., a smanjenje alokacije procijenjeno je na temelju podataka iz prethodnih natječaja s mogućim povećanjem broja korisnika (ulaskom novih savjetnika u sustav podrške).
2.32	Komentar: Suglasni smo s uvođenjem intervencije 78.a.01. kao izvanredne potpore nakon nastanka štete, ali predlažemo dopuniti opis jasnom vezom s preventivnim mjerama i pokazateljima otpornosti. Potrebno je osigurati da intervencija potiče, a ne zamjenjuje, korištenje osiguranja, upravljanje rizicima i ulaganja u prilagodbu klimatskim promjenama.	Poglavlje 5.3. – Intervencije za ruralni razvoj - Intervencija 78.a.01. Krizna plaćanja poljoprivrednicima nakon prirodnih katastrofa, nepovoljnih klimatskih prilika ili katastrofalnih događaja 5.3. Intervencije za ruralni razvoj, uvođenje nove intervencije	Ne prihvća se Pogledati očitovanje pod točkom 2.1.

		78.a.01. u skladu s člankom 78.a Uredbe (EU) 2025/2649 (Omnibus III). Uvođenje nove intervencije 78.a.01. u skladu s člankom 78.a Uredbe (EU) 2025/2649 (Omnibus III) Intervencija je namijenjena pružanju izvanredne potpore aktivnim poljoprivrednicima koji su pretrpjeli značajne gubitke poljoprivredne proizvodnje uslijed prirodnih nepogoda, nepovoljnih klimatskih prilika ili katastrofalnih događaja. Intervencija nadopunjuje postojeće instrumente za upravljanje rizicima i kriznim situacijama te će doprinijeti očuvanju kontinuiteta poljoprivredne proizvodnje, sigurnosti opskrbe hranom i otpornosti poljoprivrednih gospodarstava. <i>(veza na Br.48 inicijalno poslanog prijedloga)</i>	
2.33	Komentar: U sustavu upravljanja i kontrola predlaže se za nove intervencije 75.03. i 78.a.01. jasno definirati kontrolne točke povezane s klimatskom otpornošću: provjeru klimatskih elemenata poslovnog plana, uvjete za učinkovito korištenje vode, provjeru službenih podataka o štetama, izbjegavanje dvostrukog financiranja i primjenu višeg intenziteta za korisnike koji koriste osiguranje ili druge instrumente upravljanja rizicima.	Poglavlje 7. – Sustav za upravljanje i koordinaciju Izmjene u dijelu opisa sustava kontrola i kazni za IAKS intervencije (EAGF i EAFRD intervencije) ne-IAKS intervencije (Odjeljci 7.3.2.1. i 7.3.2.2.), ažuriranje teksta opisa kontrola i kazni za sektor vina i pčelarstva, ne-IAKS intervencije,	Primljeno na znanje Vezano uz intervenciju 78.a.01, podaci o štetama za sve korisnike navedeni su u službenom Registru šteta od prirodnih nepogoda i evidentirani su u skladu sa Zakonom o ublažavanju i djelomičnom uklanjanju posljedica prirodnih nepogoda. Pri dodjeli potpore osigurat će

		dio vezano uz LEADER-CLLD, dio vezano uz FI . upravljačke provjere. Ažuriranje i usklađivanje Priloga Strateškog plana koji se odnose na opis sustava kontrola i kazni za IAKS intervencije (EAGF i EAFRD intervencije). Usklađivanje opisa sustava kontrola i kazni za IAKS intervencije (EAGF i EAFRD intervencije) ne-IAKS intervencije zbog izmjena i unapređenja sustava te Ažuriranje i izmjena opisa sustava kontrola i kazni za IAKS intervencije (Prilozi) zbog usklađivanja sa izmjenama uvjeta prihvatljivosti intervencija Strateškog plana i usklađivanja s Uredbom o pojednostavnjenju (OMNIBUS III). <i>(veza na Br.49 inicijalno poslanog prijedloga)</i>	se sprečavanje dvostrukog financiranja i prekomjerne naknade štete, uzimajući u obzir sve naknade ostvarene iz osiguranja te drugih nacionalnih i europskih izvora financiranja. Budući da EK potiče korištenje i kombiniranje instrumenata upravljanja rizicima u poljoprivredi, navedena odredba je propisana i člankom 78.a. stavkom 4. Uredbe (EU) br. 2021/2115 kojim je propisano da korisnicima koji primjenjuju instrumente upravljanja rizicima treba omogućiti viši intenzitet potpore.
2.34	Komentar: Kod povećanja dodatnog nacionalnog financiranja za 73.10.FI i 73.11.FI predlaže se utvrditi da se dio sredstava prioritetno usmjeri u ulaganja koja doprinose prilagodbi klimatskim promjenama, uključujući učinkovito korištenje vode i energije, smanjenje gubitaka, zaštitu tla, digitalno praćenje proizvodnje i smanjenje klimatskih rizika u primarnoj proizvodnji i preradi.	Prilog V. o dodatnom nacionalnom financiranju predviđenom u području primjene strateškog plana u okviru ZPP-a. Izmjena iznosa dodatnog nacionalnog financiranja za 73.10.FI i 73.11.FI, u skladu sa projekcijom prikupljana povrata FI PRR <i>(veza na Br.50 inicijalno poslanog prijedloga)</i>	Primljeno na znanje Predloženim izmjenama alokacije osigurava se provedba financijskih instrumenata sufinanciranih sredstvima EPFRR tijekom programskog razdoblja. Uvođenje financijskih instrumenata temelji se na provedenoj ex ante procjeni, u kojoj su zadnjim ažuriranjem utvrđeni osjetljivi sektori poljoprivredne

			proizvodnje za koje se uvodi poseban oblik potpore u vidu financijskih instrumenta s kapitalnim rabatom odnosno otpisom dijela glavnice zajma. Između ostaloga, u osjetljivim sektorima definirana je i potreba ulaganja u sustave zaštite od nepogoda te sustave navodnjavanja te je predviđeno takva ulaganja financirati ovim novim financijskim instrumentom. Financijski instrumenti provode se temeljem daljnje detaljne razrade na razini Sporazuma o financiranju s ugovorenim Tijelima za provedbu, te se kao značajni element dodjele definira poslovni plan pojedinog projekta. Na razini poslovnog plana potrebno je utvrditi ekonomsku održivost samog projekta, a obzirom na okvir provedbe financijskih instrumenata (zajmovi/krediti) elementi ulaganja se ne propisuju u traženoj formi.
2.35	Komentar: Za novu intervenciju poslovnog razvoja malih poljoprivrednih gospodarstava predlaže se u poslovni plan i/ili kriterije odabira uključiti klimatsku komponentu: ulaganja u otpornost na sušu i toplinski stres, diverzifikaciju proizvodnje, lokalne sorte, ekološku proizvodnju, agroekološke prakse i učinkovito korištenje vode.	Novi prijedlozi koji se ne nalaze u SP ZPP Nova intervencija usmjerena je na potporu poslovnom razvoju malih poljoprivrednih gospodarstava kroz pojednostavljeni model potpore temeljen na provedbi poslovnog plana. Intervencija je osmišljena na temelju iskustava iz provedbe intervencije 73.12., s ciljem smanjenja administrativnog	<i>Primljeno na znanje</i> Intervencija 75.03. je nastavak provedbe intervencije 73.12. s pojednostavljenim uvjetima provedbe i 100 % intenzitetom financiranja kako je propisano Uredbom (EU) 2025/2649 (Omnibus III). Vaš prijedlog uzeti će se u obzir za novo programsko razdoblje.

		opterećenja, boljeg usmjeravanja potpore i učinkovitijeg ostvarivanja razvojnih ciljeva malih gospodarstava. (veza na Br.51 inicijalno poslanog prijedloga)	
2.36	Dodatni komentari: Smatramo da je potrebno ažurirati u tekstu i dokumente iz područja klimatskih promjena te u nastavku dajem sljedeće očitovanje. U dokumentu „Strateški plan ZPP RH 2023.-2027.v5.0 prijedlog 4. izmjene“ na stranicama 110. i 111. nalazi se poveznica na Integrirani nacionalni energetske i klimatski plan (NECP) iz 2019. godine. Umjesto te verzije iz 2019. godine“ staviti poveznicu na ažurirani NECP iz 2025. Skrećemo pažnju da je Vlada RH usvojila ažurirani NECP u ožujku 2025. Na stranici 234. dokumenta navodi se Uredba (EU) 2018/841 Europskog parlamenta i Vijeća od 30. svibnja 2018. o uključivanju emisija i uklanjanja stakleničkih plinova iz korištenja zemljišta, prenamjene zemljišta i šumarstva u okvir za klimatsku i energetske politiku do 2030. te o izmjeni Uredbe (EU) br. 525/2013 i Odluke br. 529/2013/EU ali se ne navodi njezina izmjena iz 2023. godine: Uredba (EU) 2023/839 Europskog parlamenta i Vijeća od 19. travnja 2023. o izmjeni Uredbe (EU) 2018/841 u pogledu područja primjene, pojednostavnjenja pravila o izvješćivanju i usklađenosti i utvrđivanja ciljeva država članica za 2030. i Uredbe (EU) 2018/1999 u pogledu poboljšanja praćenja, izvješćivanja, praćenja napretka i preispitivanja.	NOVI PRIJEDLOZI ČLANA (u odnosu na inicijalno poslano izmjene)	Primljeno na znanje Zahvaljujemo na dostavljenim komentarima i prijedlozima vezanima uz ažuriranje referenci na propise i strateške dokumente iz područja klimatskih promjena. Njihovo uvrštavanje zahtijevalo bi sustavno ažuriranje svih relevantnih upućivanja na propise i planske dokumente u tekstu Strateškog plana, što nadilazi opseg predmetnih izmjena. Navedene će se izmjene razmotriti prilikom sljedećeg cjelovitog ažuriranja Strateškog plana. Istodobno napominjemo da predložene izmjene referenci na propise i planske dokumente ne utječu na sadržaj intervencija, njihove ciljeve niti na provedbu Strateškog plana.

Također, navodi se stari broj Zakona o klimatskim promjenama i zaštiti ozonskog sloja (NN 127/19) umjesto novog Zakona o klimatskim promjenama i zaštiti ozonskog sloja iz 2025. godine (NN 67/25).

Na stranici 235. dokumenta navodi se Uredba (EU) 2018/842 Europskog parlamenta i Vijeća od 30. svibnja 2018. o obvezujućem godišnjem smanjenju emisija stakleničkih plinova u državama članicama od 2021. do 2030. kojim se doprinosi mjerama u području klime za ispunjenje obveza u okviru Pariškog sporazuma i izmjeni Uredbe (EU) br. 525/2013 ali se ne navodi njezina izmjena iz 2023. godine: UREDBA (EU) 2023/857 EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA od 19. travnja 2023. o izmjeni Uredbe (EU) 2018/842 o obvezujućem godišnjem smanjenju emisija stakleničkih plinova u državama članicama od 2021. do 2030. kojim se doprinosi mjerama u području klime za ispunjenje obveza u okviru Pariškog sporazuma i o izmjeni Uredbe (EU) 2018/1999.

Također, navodi se stari broj Zakona o klimatskim promjenama i zaštiti ozonskog sloja (NN 127/19) umjesto novog Zakona o klimatskim promjenama i zaštiti ozonskog sloja iz 2025. godine (NN 67/25).

Umjesto teksta: „Sukladno Uredbi (EU) 2018/842 cilj Hrvatske je postići smanjenje emisija stakleničkih plinova za 7% do 2030. u odnosu na svoje emisije stakleničkih plinova iz 2005.” predlažemo staviti tekst s točnim podacima: “U skladu s Uredbom (EU) 2018/842i njezinom izmjenom, cilj Hrvatske je postići smanjenje emisija stakleničkih plinova za 16,7% do 2030. u odnosu na svoje emisije stakleničkih plinova iz 2005.”

	Na stranici 236. kod podnaslova Nacionalni propisi ažurirati navedene ciljeve u skladu s ažurirani NECP-om iz 2025. godine.		
2.37	Dodatni komentar Predlaže se da se uz sve značajne promjene planiranog pokazatelja O.8 i financijskih alokacija za 2028. godinu doda kratko obrazloženje metodologije izračuna, razloga povećanja ili smanjenja te očekivanog učinka na okolišne i klimatske ciljeve. To se osobito odnosi na značajno smanjenje kod eko-shema 31.02. i 31.08. te značajno povećanje kod 31.01., 31.05., 31.06. i 31.07. Budući da se u dokumentu uglavnom mijenjaju financijske vrijednosti i hektari pod potporom, predlaže se dopuniti obrazloženja eko-shema na način da se jasnije identificira njihov doprinos klimatskoj otpornosti, primjerice kroz zaštitu tla, zadržavanje vode, smanjenje erozije, povećanje organske tvari, očuvanje trajnih travnjaka i jačanje agroekoloških praksi. Time bi se odgovorilo na raniji KLIMA komentar da je potrebno uvesti pokazatelje koji mjere otpornost na klimatske promjene, a ne samo financijsku i provedbenu realizaciju. Predlaže se da se izmjene za eko-sheme 31.02. i 31.07. sagledaju zajedno s prethodnim komentarom o očuvanju trajnih travnjaka. Smanjenje kod 31.02. potrebno je dodatno obrazložiti, dok povećanje kod 31.07. treba jasno prikazati kao doprinos očuvanju trajnih travnjaka, bioraznolikosti, sekvestraciji ugljika i prilagodbi na klimatske ekstreme. Predlaže se u obrazloženjima eko-shema jasnije naglasiti da one predstavljaju preventivne mjere prilagodbe klimatskim promjenama, osobito kroz očuvanje tla, povećanje organske tvari, raznolikost	Prijedlog izmjene Tablice 12 u poglavlju 5.1. za sve eko-sheme	Primljeno na znanje Razlog smanjena financijskih alokacija u intervencijama 31.02. i 31.08. i posljedično planiranih pokazatelja (O.8) je manji broj korisnika koji su podnijeli zahtjev za potporu za ove eko sheme u odnosu na planirani broj. Isto tako, za eko sheme 31.01., 31.05., 31.06. i 31.07. financijska sredstva su značajno povećana jer je broj podnesenih zahtjeva, a ujedno i broj ha značajno veći od planiranog broja. Doprinos svake eko sheme, bilo da se radi o doprinosu klimatskoj otpornosti, zaštiti tla, zadržavanju vode, smanjenju erozije, povećanju organske tvari u tlu, očuvanju travnjaka velike prirodne vrijednosti kao i cjelokupno jačanja okolišno prihvatljivih praksi, naveden je u svakoj pojedinoj eko shemi u dijelu 5. <i>Posebna struktura, zahtjevi i uvjeti prihvatljivosti intervencije (Opis).</i>

	usjeva, leguminoze, travnjake velike prirodne vrijednosti i ekološki značajne površine. To je u skladu s prethodnim komentarom da se klimatskim promjenama ne pristupa samo kroz krizna plaćanja nakon štete, nego i kroz ulaganja i prakse koje smanjuju rizik prije nastanka štete. Načelno se podržava ažuriranje Tablice 12 za eko-sheme, osobito povećanje planiranih površina i financijskih sredstava za intervencije koje doprinose raznolikosti proizvodnje, očuvanju tla, leguminozama, konzervacijskoj poljoprivredi i travnjacima velike prirodne vrijednosti. Međutim, predlaže se da se uz značajne promjene pokazatelja O.8 i financijskih alokacija, osobito za 2028. godinu, doda obrazloženje razloga povećanja ili smanjenja te očekivanog doprinosa klimatskoj otpornosti, očuvanju tla, vodnom režimu, bioraznolikosti i sekvestraciji ugljika. Posebno se predlaže dodatno obrazložiti smanjenje kod eko-shema 31.02. Ekstenzivno gospodarenje pašnjacima i 31.08. Primjena ekoloških gnojiva u trajnim nasadima, jer obje intervencije mogu imati važan doprinos klimatskoj prilagodbi. Također se predlaže da se u obrazloženjima eko-shema jasnije istakne njihov preventivni doprinos smanjenju klimatskih rizika, u skladu s prethodnim komentarima o potrebi jačanja preventivnih i prilagodbenih mjera.		
2.38	Dodatni komentar: Trenutačna obrazloženja se uglavnom pozivaju na korištenje sredstava u prethodnim godinama, kalendarsku godinu 2025., povećanje O.8 i povećanje alokacija za eko-sheme. Predlaže se da se obrazloženja izmjena dopune sadržajnim opisom očekivanog doprinosa povećanih	Izmjene Plana s ciljnim vrijednostima – prijedlog 4. izmjene Strateškog plana ZPP-a	Primljeno na znanje Pokazatelji učinka, rezultata, ostvarenja i konteksta propisani su Prilogom 1. Uredbe (EU) br. 2021/2115. Podatke u obliku Godišnjih izvješća o

ciljnih vrijednosti klimatskoj otpornosti, a ne samo navodom da se ciljne vrijednosti povećavaju zbog korištenja sredstava i broja hektara obuhvaćenih eko-shemama. Potrebno je jasnije povezati povećanje hektara s preventivnim učinkom na smanjenje klimatskih rizika, očuvanje tla, vodni režim, bioraznolikost i sekvestraciju ugljika. U dokumentu se kod R.14 prikazuje nova vrijednost 63,38 % za 2027., 36,38 % za 2028. i 63,38 % kao ukupna ciljna vrijednost, što izgleda nelogično i traži provjeru. Kod R.33 je za 2028. i ukupno navedeno 87.138.000 ha, što u kontekstu ostalih vrijednosti najvjerojatnije zahtijeva provjeru formata broja. Predlaže se provjeriti dosljednost i format prikazanih ciljnih vrijednosti, osobito kod pokazatelja R.14 i R.33. Kod R.14 potrebno je pojasniti odnos vrijednosti za 2027., 2028. i ukupne ciljne vrijednosti, dok je kod R.33 potrebno provjeriti radi li se o vrijednosti 87.138,00 ha umjesto 87.138.000 ha. Pokazatelj R.31, koji se odnosi na očuvanje staništa i vrsta, smanjuje se na 8,88 % za 2027. i 2028., uz obrazloženje da se ciljna vrijednost smanjuje. Predlaže se dodatno obrazložiti smanjenje ciljne vrijednosti R.31, budući da je riječ o pokazatelju izravno povezanom s očuvanjem staništa, vrsta, travnjaka velike prirodne vrijednosti i krajobraza. Smanjenje ciljne vrijednosti potrebno je objasniti u odnosu na okolišne i klimatske ciljeve, osobito s obzirom na važnost bioraznolikosti i trajnih travnjaka za otpornost poljoprivrednih sustava na klimatske promjene. R.12, R.14 i R.19 se značajno povećavaju kroz veći broj hektara i veći obuhvat eko-shema. Međutim, prema prethodnim KLIMA komentarima, bilo bi korisno bolje razlikovati provedbeni pokazatelj hektara		uspješnosti, svake godine šalju države članice Europskoj komisiji radi praćenja napretka u ostvarenju ciljnih vrijednosti koje su utvrdile u svojim strateškim planovima u okviru ZPP-a. Slijedom navedenoga, praćenje ostalih parametara koji nisu navedeni u Prilogu 1. ove Uredbe nije predviđeno.
---	--	---

	od stvarnog doprinosa otpornosti. Predlaže se da se uz povećane ciljne vrijednosti R.12, R.14 i R.19 dodatno pojasni kako će se pratiti kvalitativni doprinos intervencija klimatskoj otpornosti, primjerice kroz poboljšanje organske tvari u tlu, smanjenje erozije, kapacitet zadržavanja vode, očuvanje trajnih travnjaka, krajobraznih elemenata i smanjenje ranjivosti proizvodnje na klimatske ekstreme. Načelno se podržava povećanje ciljnih vrijednosti za pokazatelje R.12, R.14, R.19, R.22, R.33 i R.34 jer doprinose prilagodbi klimatskim promjenama, očuvanju tla, održivom gospodarenju hranjivima, skladištenju ugljika, Natura 2000 područjima i krajobraznim obilježjima. Međutim, predlaže se da se obrazloženja dopune jasnijim opisom stvarnog doprinosa povećanih površina klimatskoj otpornosti, smanjenju erozije, zadržavanju vode u tlu, povećanju organske tvari, očuvanju trajnih travnjaka i bioraznolikosti. Posebno se predlaže dodatno obrazložiti smanjenje ciljne vrijednosti R.31, provjeriti dosljednost vrijednosti kod R.14 te ispraviti moguću tehničku pogrešku u prikazu hektara kod R.33.		
	Hrvatska Udruga Poslodavaca		
3.1	Komentar: U dostavljenim materijalima nije dovoljno jasno obrazložena metodološka podloga za vrlo značajne promjene planiranih površina pojedinih eko-shema u kalendarskoj godini 2027. Primjerice, kod intervencije 31.06. „Konzervacijska poljoprivreda“ planirana površina povećava se s 30.000 ha na 191.775,79 ha, dok se kod intervencije 31.08. „Primjena ekoloških gnojiva u trajnim nasadima“ smanjuje sa 7.600 ha na 1.916,11 ha. Molimo dodatno pojašnjenje podataka i	Izmjene planiranih jediničnih iznosa i financijskog plana za eko-sheme – kalendarska godina 2027.	<i>Primljeno na znanje</i> Razlog povećanja planiranih pokazatelja (O.8), a posljedično i financijskih alokacija u intervencijama eko shema uključujući i eko shemu 31.06. Konzervacijska poljoprivreda, u kojoj je povećanje najizraženije, je povećan broj

	metodologije na temelju kojih su utvrđene navedene vrijednosti, osobito radi li se o prijavljenim, administrativno prihvatljivim ili isplaćenim površinama u 2025. godini te na temelju kojih pretpostavki se ostvarenje iz 2025. projicira na 2027. godinu. S obzirom na značajne posljedične promjene financijskih alokacija između pojedinih eko-shema, smatramo važnim prikazati i analizu razloga povećanog odnosno smanjenog interesa korisnika kako bi se osiguralo da preraspodjela sredstava odražava stvarne potrebe sektora, a ne isključivo stanje prijava u jednoj kalendarskoj godini.		korisnika koji su podnijeli zahtjev za potporu za ove eko sheme u odnosu na planirani broj, čime se povećala i ukupna tražena površina (ha). Isto tako, za eko sheme 31.02. i 31.08. financijska sredstva su smanjena zbog malog broja podnesenih zahtjeva, a ujedno i broj hektara je značajno manji od planiranog. Navedeni trendovi u povećanjima odnosno kontinuitet u malom broju podnesenih zahtjeva praćeni su u periodu 2023.-2025. prema podacima o isplatama Agencije za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju.
3.2	Komentar: Pozdravljamo povećanje ciljane vrijednosti pokazatelja R.33 vezanog uz upravljanje područjima Natura 2000. Uvažavajući da se predložena promjena pokazatelja temelji prvenstveno na izmijenjenim očekivanim ostvarenjima eko-shema i drugih intervencija koje izravno doprinose pokazatelju, smatramo važnim istodobno sagledati konzistentnost ukupnog pristupa upravljanju Natura 2000 područjima i šumskim staništima. U tom kontekstu ponovno ukazujemo na potrebu odgovarajućeg financiranja intervencije 73.05. „Rekonstrukcija (konverzija) degradiranih šuma“ te molimo dodatno obrazloženje zbog čega njezina alokacija nije povećana unatoč iskazanom interesu korisnika i nacionalno utvrđenim prioritetima vezanim uz konverziju šuma.	Izmjene Plana s ciljnim vrijednostima – pokazatelj R.33 / Natura 2000	<i>Primljeno na znanje</i> Članak 16. stavci 1. i 2. Pravilnika o provedbi intervencije 73.05. navode sljedeće: <i>(1) Natječaj je moguće izmijeniti najkasnije zadnji dan prije početka podnošenja zahtjeva za potporu.</i> <i>(2) Iznimno od stavka 1. ovoga članka, izmjena natječaja koja se odnosi na ispravak natječaja radi uočene pogreške i/ili izmjene nacionalnih propisa moguće su i nakon roka za podnošenje zahtjeva za potporu.</i> U skladu s gore navedenim, naknadno povećanje alokacije na natječaju u

			intervenciji 73.05. nije moguće. Dodatno, sredstva iz intervencija 73.04. i 73.09. su u trećim izmjenama Strateškog plana realocirana na druge intervencije.
3.3	Komentar: Ostajemo kod prethodno dostavljenog prijedloga HUP-a vezanog uz raspoloživa sredstva u sektoru šumarstva. S obzirom na značajan interes korisnika za intervencije 73.05. i 73.06., smatramo da bi sredstva koja ostanu raspoloživa na intervencijama namijenjenima šumarstvu prvenstveno trebalo zadržati unutar sektora i usmjeriti prema intervencijama kod kojih postoji veći interes od raspoložive alokacije. Stoga ne podržavamo smanjenje sredstava intervencije 73.07. bez prethodnog razmatranja mogućnosti njihova usmjeravanja na 73.05. Posebno podsjećamo na nacionalno utvrđene prioritete vezane uz konverziju šuma i očuvanje šumskih staništa kroz Program financiranja ekološke mreže Natura 2000 te molimo obrazloženje zbog čega prethodno dostavljeni prijedlog HUP-a nije prihvaćen.	Prikaz izmjena financijskog plana i pokazatelja ostvarenja – intervencije 73.07. i 73.05.	<i>Ne prihvaća se</i> Članak 16. stavci 1. i 2. Pravilnika o provedbi intervencije 73.05. navode sljedeće: (1) Natječaj je moguće izmijeniti najkasnije zadnji dan prije početka podnošenja zahtjeva za potporu. (2) Iznimno od stavka 1. ovoga članka, izmjena natječaja koja se odnosi na ispravak natječaja radi uočene pogreške i/ili izmjene nacionalnih propisa moguće su i nakon roka za podnošenje zahtjeva za potporu. U skladu s gore navedenim, naknadno povećanje alokacije na natječaju u intervenciji 73.05. nije moguće.
3.4	Komentar: U dostavljenom paketu dodatnih izmjena nije vidljiv ranije dostavljeni prijedlog HUP-a za usklađenje intervencije 73.08. sa Zakonom o šumama, odnosno brisanje Zakona o gradnji kao pravne podloge za šumsku infrastrukturu. Molimo informaciju o statusu razmatranja ovog prijedloga.	Dodatni prijedlog – intervencija 73.08.	<i>Ne prihvaća se</i> Prema mišljenju Ministarstva prostornoga uređenja, graditeljstva i državne imovine, Zakon o gradnji primjenjuje se na gradnju svih građevina, osim ako posebnim zakonom nije izričito

			propisano drukčije. Zakon o šumama ne propisuje izuzeće od primjene Zakona o gradnji niti uspostavlja poseban režim građenja šumskih cesta izvan sustava propisa iz područja gradnje.
3.5	Komentar: HUP podržava uspostavu instrumenta kriznih plaćanja poljoprivrednicima pogođenima prirodnim nepogodama i drugim izvanrednim okolnostima. Smatramo važnim očuvati razvojnu komponentu Strateškog plana te voditi računa da financiranje kriznih intervencija ne dovede do nerazmjernog smanjenja sredstava za ulaganja koja povećavaju proizvodnju, produktivnost, preradu, konkurentnost i otpornost sektora. Pozdravljamo dodatnu razradu intervencije kojom se predviđa viši intenzitet potpore za korisnike koji koriste osiguranje poljoprivredne proizvodnje ili druge priznate instrumente upravljanja rizicima, čime se odgovarajuće adresira potreba da krizna plaćanja ne destimuliraju odgovorno upravljanje rizicima. Istodobno smatramo potrebnim osigurati da povezanost potpore sa službenim priznanjem događaja i službenim evidencijama šteta ne dovede do isključenja proizvođača koji su pretrpjeli značajne stvarne gubitke.	Intervencija 78.a.01. – Krizna plaćanja poljoprivrednicima nakon prirodnih katastrofa, nepovoljnih klimatskih prilika ili katastrofalnih događaja	Primljeno na znanje Osnovni uvjeti prihvatljivosti korisnika propisani su člankom 78.a. stavcima 2. i 3. Uredbe (EU) 2021/2115 i u skladu s navedenim, preneseni su u prijedlog Pravilnika za provedbu intervencije 78.a.01. Među ostalim, propisano je kako potpora iz navedene intervencije podliježe službenom priznanju nadležnog tijela države članice da je došlo do prirodne katastrofe, nepovoljnih klimatskih prilika ili katastrofalnih događaja, kako ih je definirala država članica. U skladu s time, za naknadu iz intervencije 78.a.01. biti će prihvatljiva šteta evidentirana u Registru šteta kao službenoj evidenciji u kojoj su evidentirani svi korisnici koji su pretrpjeli štetu uslijed prirodne nepogode.
3.6	Komentar: Podržavamo mjere kojima se jača gospodarska održivost, proizvodnja i tržišna orijentacija malih poljoprivrednih gospodarstava. Istodobno, s obzirom na uvođenje nove intervencije 75.03. te činjenicu da se alokacija postojeće intervencije 73.12. „Potpora malim	Intervencija 75.03. – Poslovni razvoj malih poljoprivrednih gospodarstava	Primljeno na znanje Intervencija 75.03. je nastavak provedbe intervencije 73.12. s pojednostavljenim uvjetima provedbe i 100 % intenzitetom

	poljoprivrednicima“ smanjuje s 30 na 15 milijuna EUR, dok se za novu intervenciju 75.03. osigurava 15 milijuna EUR, smatramo korisnim dodatno obrazložiti očekivanu razvojnu dodatnu vrijednost nove intervencije u odnosu na postojeću 73.12. Molimo pojašnjenje na koji će se način pratiti i vrednovati doprinos intervencije 75.03. povećanju proizvodnje, produktivnosti, tržišne orijentacije i konkurentnosti korisnika.		financiranja kako je propisano Uredbom (EU) 2025/2649 (Omnibus III). Vaš prijedlog uzeti će se u obzir za novo programsko razdoblje.
3.7	Komentar: Pozdravljamo značajno povećanje dodatnog nacionalnog financiranja za financijske instrumente 73.10.FI i 73.11.FI, s obzirom na potrebu jačanja investicijskog kapaciteta primarne poljoprivredne proizvodnje i prerade. Radi potpune procjene učinka predložene izmjene molimo prikaz planirane raspodjele povećanog iznosa između intervencija 73.10.FI i 73.11.FI. S obzirom na značaj predloženog povećanja, molimo i dodatno obrazloženje pretpostavki na kojima se temelji projekcija povrata sredstava iz financijskih instrumenata Programa ruralnog razvoja te očekivanog investicijskog učinka povećane alokacije.	Prikaz izmjena financijskog plana – 73.10.FI i 73.11.FI	Primljeno na znanje Iznos dodatnog nacionalnog financiranja za financijske instrumente raspodijeljen je u skladu sa utvrđenim potrebama te je s obzirom na kontinuirano najveći interes za ulaganja u primarnu poljoprivrednu proizvodnju za intervenciju 73.10.FI predviđena indikativna alokacija od 65,99 mil. EUR, dok je za ulaganja u preradu kroz intervenciju 73.11.FI predviđena indikativna alokacija od 10 mil. EUR. Iznos dodatnog nacionalnog financiranja osiguran je iz povrata Financijskih instrumenata PRR-a, odnosno do sada prikupljenih te očekivanih otplata kredita i zajmova te čini dopunu sredstvima EPFRR-a namijenjenim za provedbu financijskih

			instruments. Predmetni iznos u skladu je s podacima i projekcijama iznosa povrata od strane tijela koja su provodila financijske instrumente PRR-a (HAMAG-BICRO i HBOR). Na razini Strateškog plana prate se unaprijed definirani pokazatelji ostvarenja, a prikaz očekivanih pokazatelja, uključujući i pokazatelje za projekte financirane u okviru dodatnog nacionalnog financiranja prema uputama EK nalazi se u okviru financijskih tablica obje intervencije.
--	--	--	--